

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра лісового та садово-паркового господарства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Гаврилюк С. В.

Протокол № 2 від 18.10. 2017 р.

ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни
КВІТНИКАРСТВО ЗАКРИТОГО ҐРУНТУ

підготовки магістра
спеціальності – 206 „Садово-паркове господарство”
освітньої програми (спеціалізації) „Садово-паркове господарство”

Луцьк – 2017

Програма навчальної дисципліни «Квітникарство закритого ґрунту»,
підготовки магістра галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство,
спеціальності 206 Садово-паркове господарство, за освітньою програмою
Садово-паркове господарство

Розробник:

кандидат сільськогосподарських наук,
доцент кафедри лісового та садово-
паркового господарства

В.В. Андреева

Рецензент:

кандидат біологічних наук,
доцент кафедри ботаніки

І. І. Кузьмішина

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні

кафедри лісового та садово-паркового господарства

протокол № 1 від 28 серпня 2017 р.

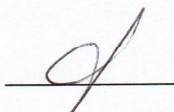
Завідувач кафедри: (проф. Шевчук М.Й.)

Програма навчальної дисципліни

схвалена науково-методичною комісією біологічного факультету

протокол № 1 від 6 . 09 . 2017 р.

Голова науково-методичної
комісії факультету

(доц. Дмитроца О. Р.)

Програма навчальної дисципліни

схвалена науково-методичною радою університету

протокол № 2 від 18.10 . 2017 р.

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	20 Аграрні науки та продовольство, 206 Садово-паркове господарство, Садово-паркове господарство, магістр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання 6
		Семестр 11-ий
		Лекції 22 год.
ІНДЗ: немає		Лабораторні 20 год.
		Самостійна робота 98 год.
		Консультації 10 год.
		Форма контролю: екзамен

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Предметом вивчення навчальної дисципліни є особливості вирощування декоративних рослин закритого ґрунту (сезонноквітучих та вигоночних квіткових рослин, вічнозелених декоративно-квітучих та листяних рослин і сукулентів).

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Квітникарство закритого ґрунту» має тісні зв'язки з такими дисциплінами як анатомія і морфологія рослин, ботаніка, фізіологія рослин, генетика, фітопатологія, ґрунтознавство, екологія, квітникарство, тепличне господарство.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Загальні питання вирощування декоративних рослин закритого ґрунту. Сезонноквітучі рослини закритого ґрунту. Вигоночні квіткові культури.
2. Вічнозелені декоративно-квітучі рослини.
3. Вічнозелені декоративно-листяні рослини.
4. Сукуленти.
5. Квіти в сучасному інтер'єрі.

Метою викладання навчальної дисципліни «Квітникарство закритого ґрунту» є оволодіння теоретичними основами і формування

практичних навичок з вирощування красиво квітучих, декоративно-листяних, ампельних рослин в оранжерейних комплексах.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Квітникарство закритого ґрунту» є надання студентам базових знань для вирощування високоякісних квітково-декоративних рослин з використанням сучасних методів їх розмноження, вирощування і догляду за рослинами.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях: основні види і сорти рослин, які використовуються в оранжерейних комплексах, їх морфологічна характеристика; будуть уміти визначати рослини за їх морфологічними ознаками, складати ґрунтосуміші, визначати строки та схеми посадки рослин, розробляти систему догляду за рослинами (полив, удобрення, формування), застосовувати рослини у фіто- та флорадизайні.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лекції	Лаб.	Конс.	Сам. роб.
Змістовий модуль 1. Загальні питання вирощування декоративних рослин закритого ґрунту. Сезонноквітучі рослини закритого ґрунту. Вигоночні квіткові культури					
Тема 1. Загальна характеристика, походження і класифікація квіткових рослин закритого ґрунту.	22	4	2	2	14
Тема 2. Горщикові сезонно квітучі рослини, їх сортимент і технологія вирощування в умовах закритого ґрунту.	24	4	4	2	14
Тема 3. Вигонка цибулькових і дрібноцибулькових рослин.	24	4	4	2	14
Разом за змістовим модулем 1	70	12	10	6	42
Змістовий модуль 2. Вічнозелені декоративно-квітучі рослини					
Тема 4. Трав'янисті красиво квітучі рослини закритого ґрунту.	24	4	4	2	14
Змістовий модуль 3. Вічнозелені декоративно-листяні рослини					
Тема 5. В'юнкі і ампельні рослини, їх різноманіття, декоративні	18	2	2	-	14

властивості, особливості вирощування і використання для вертикального озеленення інтер'єрів.					
Змістовий модуль 4. Сукуленти					
Тема 6. Кактуси і сукуленти, їх біологічна характеристика, декоративні властивості, технологія вирощування в умовах закритого ґрунту.	20	2	2	2	14
Змістовий модуль 5. Квіти в сучасному інтер'єрі					
Тема 7. Асортимент і особливості догляду за рослинами, які вирощуються на балконах.	18	2	2	-	14
Усього годин	150	22	20	10	98

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Таблиця 3

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	<u>Особливості розмноження квіткових рослин закритого ґрунту.</u> Особливості вирощування рослин з насіння. Вегетативне розмноження рослин (стебловими та листковими живцями, відводками, дочірніми паростками та ін.).	12
2.	<u>Догляд за квітковими рослинами закритого ґрунту.</u> Полив кімнатних рослин. Методи гідропоніки. Квіткові контейнери. Пересадження. Очищення рослин. Підв'язування, обрізання.	12
3.	<u>Шкідники і хвороби рослин закритого ґрунту і методи боротьби з ними.</u> Хвороби рослин закритого ґрунту (борошниста роса, сіра цвіль, септоріоз, плямистість і деформація листя, гнилизна коренів і стебел, антракноз). Шкідники рослин закритого ґрунту (попелиця, павутинний кліщ, білокрила, борошнистий червець, щитівка, трипс, довгоносик). Методи боротьби з шкідниками і хворобами рослин закритого ґрунту.	12
4.	<u>Цибулькові красиво квітучі рослини, які використовуються в горщиківій культурі.</u> Біологічні та морфологічні ознаки цибулькових красиво квітучих рослин закритого ґрунту (амариліс, валотта, гіпеастум, кринум).	12
5.	<u>Ґрунтові сезонноквітучі рослини.</u> Технологія вирощування гвоздики ремонтантної, кали, троянд і хризантем на зрізання в ґрунтових оранжереях.	12
6.	<u>Вигонка трав'янистих багаторічників і бузку. Вигонка зрізаних гілок декоративних дерев і кущів.</u> Технологічні особливості використання тепличних комплексів для вигонки красиво квітучих чагарників (бузок, айва японська, форзиція, тамарикс, чубушник, кизил, абрикос, яблуня).	12
7.	<u>Красиво квітучі дерева і чагарники.</u> Біологічні та морфологічні	12

	ознаки красивоквітучих дерев і чагарників, які використовуються у фітодизайні закритих інтер'єрів (абутилон, бугенвілея, гібіскіс, гортензія, датура, олеандр, фуксія).	
8.	<u>Характеристика декоративно-листяних рослин закритого ґрунту представників родин ароїдні, тутові, агавові.</u> Особливості їх вирощування і використання для фітодизайну закритого середовища.	12
9.	<u>Характеристика найбільш поширених в культурі закритого ґрунту представників папоротей і родини пальмових.</u> Декоративні та біологічні особливості найбільш поширених в культурі закритого ґрунту представників папоротей та родини пальмові.	12
10.	<u>Оформлення інтер'єрів з врахуванням конкретних умов утримання рослин.</u> Квіти для теплих і прохолодних кімнат. Квіти для вікон різної орієнтації. Класифікація інтер'єрів за їх придатністю для росту рослин.	14
11.	<u>Складання букетів. Основні правила зрізання квітів, способи продовження життя зрізаних квітів.</u> Складання букетів. Класичні принципи аранжування: стилі, значення пропорції, рівноваги, динамічності, правильне використання кольору, різноманіття текстури і фону. Способи продовження життя зрізаних квітів. Символіка кольору.	12
12.	<u>Епіфіти.</u> Біологічні та морфологічні ознаки епіфітних красивоквітучих рослин закритого ґрунту (бромелієвих та орхідей).	12
13.	Разом	98

5. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Таблиця 4

Поточний контроль (мах = 40 балів)										Модульний контроль (мах = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1										Модуль 2		
ЗМ 1			ЗМ 2	ЗМ 3	ЗМ 4	ЗМ 5				МКР 1	МКР 2	100
Лр 1	Лр 2	Лр3	Лр 4	Лр 5	Лр 6	Лр 7	Лр 8	Лр 9	Лр 10			
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	30	30	

Критерії оцінювання: з кожної із тем змістових модулів 1 і 2, які виносяться на семінарські заняття студент може отримати певну кількість балів. Усні відповіді оцінюються за такими критеріями:

1 бал – відповідь поверхнева на основі прочитаної лекції; відповідь хаотична, фрагментарна; відтворення заученого матеріалу без усвідомлення його суті; розуміння і розкриття лише окремих позицій.

2 бали – відповідь послідовна, недостатньо структурована; роз'яснення переважної кількості позицій (без виділення основних позицій); використання тексту лекції та одного підручника.

3 бали – відповідь логічна, чітка, структурована; глибоке розуміння матеріалу, яке включає узагальнені, систематизовані позиції; побудована на основі матеріалу лекції та кількох підручників.

4 бали – відповідь чітка, структурована, логічна; включає узагальнені, систематизовані позиції; побудована на основі матеріалу лекції та кількох підручників; аргументоване посилення на додаткові наукові джерела, спеціальну літературу, власні наукові доробки; наведення власних прикладів; порівняльний аналіз. Загальна сума балів, яку студент отримує за поточний контроль – 40.

Проміжний контроль (модульна контрольна робота) проводиться письмово. Модульний зріз передбачає розв'язання 30 тестових завдань, які складаються на основі лекційного курсу, практичних робіт і питань, які виносяться на самостійне опрацювання. Правильне розв'язання тестового завдання оцінюється в 1 бал. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за один модульну контрольну роботу – 30 балів (загалом 60 балів за дві модульні контрольні роботи).

Підсумковий контроль – екзамен. Оцінювання знань студентів здійснюється за результатами поточного й модульного контролю. При цьому завдання із цих видів контролю оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів включно.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, студент складає екзамен у формі *усного опитування*. При цьому на екзамен виноситься *60 балів*, а бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються. Для отримання екзамену потрібно набрати не

менше 60 балів за 100-бальною шкалою.

Шкала оцінювання

Таблиця 5

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
	для екзамену
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Ануфрієва С. В. Енциклопедія рослин садових та кімнатних / С. В. Ануфрієва. – Донецьк : ТОВ «Глорія Трейд», 2013. – 224 с.
2. Арбатская Ю. Топ-розарии Европы и Украины / Ю. Арбатская, К. Вихляев, Р. Демидович // Ландшафт. Дизайн. – 2012. – № 1. – С. 168–169.
3. Белорусец Е.Ш., Гиль Л.С., Зыкова Т.А. и др. Цветоводство защищенного грунта. – К.: Урожай, 1988. – 224 с.
4. Береза Н. «Квіткова» хмаринка у підвісному кошику / Н. Береза // Квіти України. – 2012. – № 2. – С. 26–27.
5. Береза Н. С. Екзотичний агапантус / Н. С. Береза // Квіти України. – 2012. – № 1. – С. 14–15.
6. Валенская Т. Розы для клумб, или детально о сортах и видах / Т. Валенская // Ландшафт. Дизайн. – 2012. – № 1. – С. 140–153.
7. Васильева О. Цветение в подарок / О. Васильева // Цветы в доме. – 2013. – № 2. – С. 38.
8. Дядюша Л. У міксбордері всі барви літа / Л. Дядюша // Квіти України. – 2012. – № 3. – С. 11–13.
9. Дядюша Л. Цветы для королевы / Л. Дядюша // Нескучный сад. – 2012. – №

7. – С. 8–13.
10. Зиборова Е. Ю. Выращивание весеннецветущих луковичных на балконе / Е. Ю. Зиборова // Магия цветов. – 2012. – № 2. – С. 55–56.
11. Игнатова Н. Регулярный партер: два стиля одного сада / Н. Игнатова // Ландшафт. Дизайн. – 2011. – № 3. – С. 98–103.
12. Ковалевська М. Ф. Дворічні квіти / М.Ф. Ковалевська, І. О. Мікульська – К. : Урожай, 1972. – 76 с.
13. Коев Г.В. Вредители цветочных культур и меры борьбы с ними / Г.В. Коев, З.Д. Настас, Т.Ф. Третьякова. – Кишинев: Штиинца, 1986. – 39 с.
14. Кожан О. Каскады цветов на балконах и ковры на лужайках / О. Кожан // Огородник. – 2012. – № 2. – С. 50–52.
15. Краснова Т. Н. Агротехника оранжерейных цветочных растений на срез / Т. Н. Краснова, Е. В. Лебедева, А. И. Батенко. – М: Стройиздат, 1964. – 110 с.
16. Негроров В. К. Любительское декоративное садоводство / В. К. Негроров, Донецк : «Донбас», 1974. – 168 с: илл.
17. Пушкар В. В. Дизайн квітників: Навчальний посібник / За редакцією проф. Е. А. Антоновича. – К : Альтерпрес, 2007. – 336 с.
18. Радченко Н. Л. Золота енциклопедія сучасного квітництва / Н. Л. Радченко. – Донецьк : ТОВ «ВКФ БАО», 2009. – 384 с.
19. Сааков С. Г. Оранжерейные и комнатные растения и уход за ними / С. Г. Сааков. – Л.: Наука, 1983.– 621 с.
20. Савковский П. П. Атлас вредителей плодовых и ягодных культур / П. П. Савковский. – К.: Урожай, 1990.– 96 с.
21. Синадский Ю. В. Вредители и болезни цветочно-декоративных растений / Ю. В. Синадский, И. Т. Корнеева, И. Б. Добровичинская. – М.: Наука, 1982. –592 с.
22. Синадский Ю. В., Косаржевская Э. Ф., Мухина Л. Н. и др. Цветоводство. – М.: Наука, 1990.– 272 с.
23. Степура А. В. Енциклопедія домашнього декоративного квітництва:

5000 корисних порад фахівців / А. В. Степура – Донецьк : ТОВ ВКФ «БАО», 2004. – 384с.

24. Терезникова Е. М. Защита цветочно–декоративных растений от вредителей / Е. М. Терезникова, П. Я. Чумак. – М.: Агропромиздат, 1989.– 127 с.
25. Черевченко Т. М. Довідник квітникаря-любителя / Т. М. Черевченко, В. В. Капустян, Л. М. Яременко та ін. – К. : Урожай, 1994. – 368 с.

Додаткова:

26. Зильберварг Е. В. Цветоводство. Размножение цветочно–декоративных растений (опорный конспект лекций) / Е. В. Зильберварг.– Симферополь, 2005.– 36 с.
27. Зыкова В. К. Цветы для балкона, или 1000 растений для вашего балкона: Иллюстрированный справочник / В. К. Зыкова, З. К. Клименко.– М.: ЗАО «Фитон+», 2005.– 288 с.
28. Семеноводство цветочных культур / Сост. Л. А. Китаева.– М.: Россельхозиздат, 1983.–190 с.
29. Стороженко Л. Н. Как вырастить цветы. Пособие для учащихся / Л. Н. Стороженко.– М., «Просвещение», 1978.– 96 с.
30. Тавлинова Г. К. Цветоводство / Г. К. Тавлинова.– СПб.: Агропромиздат, ТОО Диамант, 1998.– 464 с.
31. Учебная книга цветовода /А. А.Чувикова, С. П. Потапов, А. А. Коваль, Т. Г. Черных.– 2-е изд., перераб. и доп.– М.: Колос, 1980.– 224 с.

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Загальна характеристика, походження і класифікація квіткових рослин закритого ґрунту.
2. Вимоги кімнатних рослин до умов зростання.
3. Купівля і вибір рослин.
4. Відношення рослин до світла, температури і вологості повітря.
5. Класифікація рослин закритого ґрунту.

6. Особливості розмноження квіткових рослин закритого ґрунту. Особливості вирощування рослин з насіння.
7. Вегетативне розмноження рослин (стебловими та листковими живцями, відводками, дочірніми паростками та ін.).
8. Догляд за квітковими рослинами закритого ґрунту. Полив кімнатних рослин. Методи гідропоніки.
9. Квіткові контейнери.
10. Пересадження. Очищення рослин. Підв'язування, обрізання.
11. Хвороби рослин закритого ґрунту (борошниста роса, сіра цвіль, септоріоз, плямистість і деформація листя, гнилизна коренів і стебел, антракноз).
12. Шкідники рослин закритого ґрунту (попелиця, павутинний кліщ, білокрила, борошнистий червець, щитівка, трипс, довгоносик).
13. Методи боротьби з шкідниками і хворобами рослин закритого ґрунту.
14. Технологія вирощування гвоздики ремонтантної, кали, троянд і хризантем на зрізання в ґрунтових оранжереях.
15. Асортимент горщикових сезонно квітучих рослин. Технологія вирощування культури цикламена.
16. Технологічні особливості використання тепличних комплексів для вигонки гіацинтів, лілій, тюльпанів, нарцисів.
17. Технологічні особливості використання тепличних комплексів для вигонки красиво квітучих чагарників (бузок, айва японська, форзиція, тамарикс, чубушник, кизил, абрикос, яблуня).
18. Біологічні та морфологічні ознаки трав'янистих красивоквітучих рослин закритого ґрунту (антуріум, альстремерія, гвоздика, кала, кальцеоларія гібридна, клівія, примула малакоїдес, сенполія, глоксинія).
19. Біологічні та морфологічні ознаки цибулькових красивоквітучих рослин закритого ґрунту (амаріліс, вал отта, гіпеастум, кринум).

20. Біологічні та морфологічні ознаки красивоkvітучих дерев і чагарників, які використовуються у фітодизайні закритих інтер'єрів (абутилон, бугенвілея, гібіскіс, гортензія, датура, олеандр, фуксія).
21. Біологічні та морфологічні ознаки епіфітних красивоkvітучих рослин закритого ґрунту (бромелієвих та орхідей).
22. Характеристика декоративно-листяних рослин закритого ґрунту представників родин ароїдні, тутові, агавові. Особливості їх вирощування і використання для фітодизайну закритого середовища.
23. Декоративні та біологічні особливості найбільш поширених в культурі закритого ґрунту представників папоротей та родини пальмові.
24. Декоративні та біологічні особливості в'юнких і ампельних рослин, які використовуються в культурі закритого ґрунту (ахіменес, бегонія, виноград плющевидний, дзвоники, плющ, традесканція, хлорофітум).
25. Кактуси і сукуленти, їх біологічна характеристика, декоративні властивості, технологія вирощування в умовах закритого ґрунту.
26. Розмноження кактусів і сукулентів.
27. Догляд за кактусами. Кращі кактуси для кімнат.
28. Оформлення інтер'єрів з врахуванням конкретних умов утримування рослин.
29. Квіти для теплих і прохолодних кімнат. Квіти для вікон різної орієнтації.
30. Класифікація інтер'єрів за їх придатністю для росту рослин.
31. Складання букетів. Класичні принципи аранжування: стилі, значення пропорції, рівноваги, динамічності, правильне використання кольору, різноманіття текстури і фону.
32. Способи продовження життя зрізаних квітів. Символіка кольору.
33. Основні принципи створення фітокомпозицій в балконних контейнерах.
34. Особливості догляду і асортимент квітково-декоративних рослин, які рекомендуються для озеленення балконів.

